

Att skydda området Stormossen-Fantsnäs malmen genom programmet METSO

NLIN 15.06.2023 § 106

Beredning

miljöchef Heidi Lyytikäinen tfn 0440 555 373 och stadsträdgårdsmästare Mona Bäckman.

År 2022 grundades två privata naturskyddsområden (Farbrorsängen och Skukulträsket) på områden i Lovisa stads ägo. Områdena har kvarblivit i stadens ägo och staten har ersatt trädbeståndets värde genom programmet METSO. I synnerhet Skukulträskets område ha utöver naturvärden dessutom ett betydande rekreativvärde.

I stadsdelen Valkom finns även ett motsvarande objekt som lämpar sig för skydd genom programmet METSO. Området Stormossen-Fantsnäs malmen är till sin areal cirka 23,5 hektar och gränsar mot väster till frisbeegolfbanan och i de övriga väderstrecken till detaljplaneområden. På området finns rikligt med stigar och det har ett betydande rekreativvärde bland invånarna i närområdet.

I södra och östra delen av skogsområdet finns naturtyper som klassificerats som hotade: karga renlavs-mossklippor, naturligt utvecklad blandskog, till en del i mycket naturlig tillstånd varande stenig moskog med gammalt trädbestånd och klippskog där det talldominerade skogsbeståndet är i naturtillstånd. Ställvis finns det rikligt med grovt murket träd. På området som gränsar mot åsen och frisbeegolfbanan växer torr tallskog och i de norra och centrala delarna rätt så gammal eller gammal talldominerad blandskog.

Skogen i Stormossen-Fantsnäs malmen är i sin helhet belägen på ett grundvattenområde av klass 1, ett område där grundvatten bildas och på skyddsområdet av en vattentäkt. I nordvästra delen av området finns en vattentäkt som hör till Affärsverket Lovisa Vatten. Stormossens kärrområde är ställvis fuktig och det förekommer hängande grundvattenkällor på området.

För området finns ingen gällande detalj- eller generalplan. I den anhängiggjorda delgeneralplanen för Valkomområdet är största delen av skogen i Stormossen-Fantsnäs malmen anvisad planbeteckningen MU (jord- och skogsbruksområde med särskilt behov att styra friluftslivet). Vattentäkten har i delgeneralplanen planbeteckningen ET (område för samhällsteknisk försörjning).

Natur- och rekreativvärdena i Stormossen-Fantsnäs malmen och områdets läge på ett område där grundvatten bildas och på skyddsområdet av vattentäkten begränsar på ett betydande sätt användningen av området som ekonomisk vinstbringande tätorts- eller ekonomiskogmark. Området skulle däremot lämpa sig att skyddas som ett privat naturskyddsområde genom programmet METSO. Programperioden för METSO slutar 2025 och det finns ingen uppgift om i vilken form programmet fortsätter efter detta och om det ännu efter detta är möjligt för kommunerna att få METSO-ersättningar.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen) erbjöd 2.6.2023 Lovisa stad 80 000 euro för skyddandet av området som privat naturskyddsområde. Ersättningen utgör 35 procent av det uppskattade

bruttovärdet av trädbeståndet. METSO-ersättningen för privat naturskyddsområde är för kommuner 0–50 procent av trädbeståndets värde.

Staden kan inverka på områdets skyddsbestämmelser, till exempel i anknytning till upprätthållande och utveckling av stignätverket i området i och med att området kvarblir i stadens ägo. Det finns också behov av att beakta vattentäkten och vägen som leder dit i skyddsbestämmelserna. Gränsdragningen har gjorts så att det mellan området och bosättningen bildas en skyddszon därifrån man vid behov kan till exempel avlägsna farliga träd.

I sin strategi har Lovisa stad förbundit sig att främja naturens mångfald. Skogsområdet Stormossen-Fantsnäs är till sina naturförhållanden mångfaldig och värdefull både vad gäller naturskyddsmässigheten och skyddandet av grundvatten och därmed stöder skyddandet av området målet i strategin. Området har dessutom ett viktigt rekreativvärde.

Bilaga 60

METSO-avgränsning av skogsområdet Stormossen-Fantsnäs malmen

Föredragning	Direktören för centralen för näringsliv och infrastruktur Sari Paljakka
Förslag	<p>Näringslivs- och infrastrukturnämnden föreslår stadsstyrelsen att skogsområdet Stormossen-Fantsnäs malmen skyddas som ett privat naturskyddsområde och att stadsstyrelsen i Lovisa stad godkänner närings-, trafik- och miljöcentralen i Nylands anbud om METSO-ersättning (80 000 euro).</p> <p>Vidare föreslår näringslivs- och infrastrukturnämnden att stadsstyrelsen befullmäktigar den skogsbrukskunnige och miljöchefen att bereda förslaget till skyddsbestämmelser för NTM-centralen.</p>
Behandling	Ledamot Lohenoja lade fram ett motförslag om att förslaget återremitteras för ny beredning. Ledamot Peräkylä understödde förslaget.
Omröstning	JA (utgångsförslaget) fick två (2) röster (Arlin, Hento), NEJ (ledamot Lohenojas ändringsförslag om att förslaget återremitteras för ny beredning) fick sju (7) röster (Karlsson, Hyvönen, Fellman, Peräkylä, Lohenoja, Holmström, Wide).
Beslut	Näringslivs- och infrastrukturnämnden beslutade remittera ärendet för ny beredning i samband med vilken områdets omfattning, skyddets tidsbegränsning och informationen om trädbeståndet utreds.

NLIN 24.08.2023 § 116 653/11.03.05/2023	
Beredning	<p>miljöchef Heidi Lyytikäinen tfn 0440 555 373 och infrastrukturchef Markus Lindroos, tfn 050 382 7550</p> <p>Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland uppdaterade 1.8.2023 sitt anbud om METSO-ersättning och erbjuder Lovisa stad 82 400 euro för skyddande av Stormossen-Fantsnäs malmen som privat naturskyddsområde.</p>

Områdets exakta areal är 22,8 hektar. Den skogsekonomiska värderingen är 235 172 euro. Utvärderingen baserar sig på trädbestånduppgifter man fått från skogsdatamaterialet, vilka NTM-centralen i terrängen konstaterat vara tillräckligt exakta. I och med att området kvarblir i stadens ägo ersätts trädbeståndets värde i enlighet med programmet METSO delvis så att ersättningen är högst 50 % av trädbeståndets värde.

Rekreationsbegränsningar, skydds begränsningar och övriga begränsningar minskar delersättningens belopp. På Stormossen-Fantnäsmalmens område finns det flera faktorer som begränsar avverkning (det att området gränsar mot ett detaljplanerat område, MU-beteckningen i generalplane förslaget och verksamhet som anknyter till vattentäkt), varmed NTM-centralen ansett delersättningen vara 35 % av trädbeståndets värde.

I enlighet med programmet METSO är skydds metoderna som gäller kommunalt ägda områden försäljning av området till staten för skyddsändamål (då man får full ersättning för markens och trädbeståndets värde) eller alternativt grundandet av ett privat skyddsområde då området kvarblir i kommunens besittning. Kommunalt ägda områden kan inom ramen av programmet METSO inte skyddas tidsbundet.

När området kvarblir i stadens ägo och besittning kan staden inverka på områdets skyddsbestämmelser. Detta innebär att man i skyddsbestämmelserna kan beakta till exempel underhållet och utvecklingen av det befintliga stignätet. På samma sätt agerade man även vid Skukulträskets skyddsområde. I skyddsbestämmelserna finns det även behov att beakta vattentäkten och vägen som leder dit. På samma sätt gjorde man även vid Skukulträsket där det också går en väg genom skyddsområdet. Dessutom har avgränsningen av Stormossen-Fantnäsmalmen gjorts så att det mellan området och bosättningen kvarblir en skyddszon, därifrån man vid behov kan till exempel avlägsna farliga träd.

Programmet METSO erbjuder kommunerna många nyttor. METSO främjar möjligheterna till rekreation, idrott och naturhobbyer. METSO-objekten kan även stöda kommunens vandringsrutten och främja den lokala turismnäringen. Skyddsområdena kan utnyttjas i skolundervisningen och annan naturfostran. Skyddandet av Stormossen-Fantnäsmalmen stöder Lovisa stads strategi, i vilken man förbundit sig att främja naturens mångfald. Även imagenyttan torde vara betydande.

Bilaga 65

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nylandsanbud med bilagor (lokalprisbestämning och områdets karta)

Föredragning

Direktören för centralen för näringsliv och infrastruktur Sari Paljakka

Förslag

Näringslivs- och infrastrukturnämnden föreslår stadsstyrelsen att Stormossen-Fantnäsmalmens skogsområde skyddas som privat naturskyddsområde och att stadsstyrelsen i Lovisa stad godkänner Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nylands anbud om METSO-ersättning (82 400 euro).

Vidare föreslår näringslivs- och infrastrukturnämnden att stadsstyrelsen befullmäktigar den skogsbrukskunniga och miljöchefen att bereda förslaget till skyddsbestämmelser för NTM-centralen.

Behandling	Ledamot Lohenoja lade fram ett ändringsförslag om att förslaget inte ska godkännas och att området delvis ska skyddas genom ett eget beslut av staden. Ledamöterna Hyvönen och Holmström understödde förslaget.
Omröstning	Utgångsförslaget JA fick fem (5) röster (Karlsson, Fellman, Peräkylä, Arlin, Wide), NEJ (ledamot Lohenojas ändringsförslag om att förslaget inte ska godkännas och att området delvis ska skyddas genom ett eget beslut av staden) fick tre (3) röster (Hyvönen, Lohenoja, Holmström)
Beslut	<p>Näringslivs- och infrastrukturnämnden föreslår stadsstyrelsen att Stormossen-Fantnäsalmens skogsområde skyddas som privat naturskyddsområde och att stadsstyrelsen i Lovisa stad godkänner Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nylands anbud om METSO-ersättning (82 400 euro).</p> <p>Vidare föreslår näringslivs- och infrastrukturnämnden att stadsstyrelsen befullmäktigar den skogsbrukskunniga och miljöchefen att bereda förslaget till skyddsbestämmelser för NTM-centralen.</p>
